

Jaarlijks wordt in Nederland 1,2 miljard kubieke meter drinkwater geproduceerd | Op foto: productiebedrijf Vechterweerd in Dalfsen (Vitens)

Veel drinkwaterbronnen bevatten sporen van gewasbeschermingsmiddelen

H2O-Online 03 april 2019

In drinkwaterbronnen zijn op grote schaal sporen van gewasbeschermingsmiddelen en hun afbraakproducten aangetroffen, blijkt uit een overzichtsstudie van KWR. Daarom wordt gepleit voor een grotere rol van het drinkwaterbelang in het landelijk en regionaal beleid voor deze middelen.

Het rapport van KWR Watercycle Research Institute geeft een overzicht van welke oude en nieuwe gewasbeschermingsmiddelen voorkomen in Nederlandse drinkwaterbronnen, inclusief de afbraakproducten. De onderzoekers Arnaut van Loon, Rosa Sjerps en Klaasjan Raat hebben daarbij de monitoringdata van de drinkwaterbedrijven uit de periode 2010-2014 onder de loep genomen.

De waterbedrijven produceren jaarlijks zo'n 1,2 miljard kubieke meter drinkwater, waarvan ongeveer 60 procent uit grondwater en 40 procent uit oppervlaktewater. Volgens de Inspectie Leefomgeving en Transport voldeed 99,9 procent van de metingen in drinkwater in 2016 aan de drinkwaternormen voor de toen bekende stoffen. "Toch blijkt uit recent onderzoek dat de kwaliteit van de Nederlandse waterbronnen onder druk staat door menselijke activiteiten", schrijven de onderzoekers. Dat komt onder meer door het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen.

Veel normoverschrijdingen in oppervlaktewater

Gewasbeschermingsmiddelen - alle bestrijdingsmiddelen behalve biociden - komen in het milieu terecht door verwaaiing, afspoeling naar oppervlaktewater en uitspoeling naar grondwater. In de jaren 2010-2014 zijn op grote schaal sporen van gewasbeschermingsmiddelen en

afbraakproducten aangetroffen in de Nederlandse drinkwaterbronnen. De situatie is bij oppervlaktewinningen verre van rooskleurig. Meerdere gewasbeschermingsmiddelen zijn minstens één keer aangetroffen bij alle innamepunten en voorraadbekkens. Op driekwart van de locaties zijn één of meer normoverschrijdingen waargenomen.

Wat betreft grondwaterwinningen zijn de problemen vooral groot waar het gaat om freatisch grondwater (dat niet wordt beschermd door een klei- of leemlaag). In 70 van de 99 van de freatische grondwaterwinningen zijn minimaal één keer sporen van gewasbeschermingsmiddelen of afbraakproducten aangetroffen. Bij 15 procent van deze winningen leidde dit tot incidentele normoverschrijdingen voor één of meer stoffen in het gemengd ruwwater (mengsel van via meerdere winputten opgepompt grondwater). Bij niet-freatische grondwaterwinningen zijn in een vijfde van de gevallen incidenteel restanten van gewasbeschermingsmiddelen geconstateerd.

De KWR-onderzoekers wijzen er verder op dat de toegelaten groep gewasbeschermingsmiddelen zeer uiteenlopende stoffen bevat. Ook verandert de groep voortdurend door introducties en verboden. “Zo waren in 2017 ruim 850 middelen toegestaan op de Nederlandse markt, waaronder een aantal als alternatief voor inmiddels uitgesloten middelen. De continue ontwikkelingen in het pakket aan gewasbeschermingsmiddelen stellen beleidsmakers en waterbedrijven voor grote uitdagingen in de drinkwatervoorziening. Zij moeten tijdig anticiperen op nieuwe inzichten met betrekking tot de risico’s rond het gebruik ervan.” De onderzoekers vinden het zorgwekkend dat diverse recent toegelaten middelen al in grond- en oppervlaktewater worden terugvonden.

Borging drinkwaterbelang in beleid

De kwetsbaarheid voor verontreiniging door gewasbeschermingsmiddelen heeft ook in de toekomst zijn weerslag op de kwaliteit van drinkwaterbronnen, merken Van Loon, Sjerps en Raat op. Zij pleiten ervoor dat het drinkwaterbelang een grotere rol gaat spelen in het beleid voor gewasbeschermingsmiddelen. “In regionaal en landelijk beleid moet het drinkwaterbelang sterker worden geborgd om de benodigde zuiveringsinspanning conform de voorschriften van de Kaderrichtlijn Water zo veel mogelijk te beperken.”

De onderzoekers vinden dat beschikbare gegevens beter moeten worden benut bij de toelatingsprocedure van gewasbeschermingsmiddelen. “Omdat de gewasbeschermingsmiddelenmarkt doorlopend verandert, is het

noodzakelijk regelmatig de inspanningen tegen het licht te houden die worden geleverd om drinkwaterbronnen langdurig veilig te stellen.”

Vewin: meer concrete maatregelen nodig

De Vereniging van drinkwaterbedrijven in Nederland heeft gereageerd. “Dit onderzoek onderstreept dat er meer concrete maatregelen vanuit de overheid nodig zijn om de aanwezigheid van bestrijdingsmiddelen in drinkwaterbronnen terug te dringen. Daarnaast is meer aandacht nodig voor toezicht en handhaving van bestaande maatregelen, met name gericht op de bescherming van drinkwaterbronnen”, aldus Vewin.

MEER INFORMATIE

[Bericht KWR over studie https://www.kwrwater.nl/actueel/nederlandse-drinkwaterbronnen-kwetsbaar-voor-gewasbeschermingsmiddelen/](https://www.kwrwater.nl/actueel/nederlandse-drinkwaterbronnen-kwetsbaar-voor-gewasbeschermingsmiddelen/)

[Rapport \(download\) https://library.kwrwater.nl/publication/58669590/](https://library.kwrwater.nl/publication/58669590/)
Reactie van Vewin

http://www.vewin.nl/nieuws/paginas/Nederlandse_drinkwaterbronnen_lopen_risico_door_gewasbeschermingsmiddelen_1016.aspx?source=%2fPaginas%2fDefault.aspx